28/03/2022

Αργολίδος για π. Παύλο Φλωρένσκυ: “Ο ιερέας, ο επιστήμονας, ο μάρτυρας”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αργολίδος

Ο Μητροπολίτης Αργολίδας κ. Νεκτάριος, σήμερα, Δευτέρα 28 Μαρτίου 2022 ,τέλεσε το μυστήριο του Ιερού ευχελαίου στον προσκυνηματικό Ιερό ναό του πολιούχου του Ναυπλίου Αγίου Αναστασίου. Στη συνέχεια, ο Σεβασμιώτατος μίλησε για τη ζωή και το έργο του Ρώσου Ιερέα π. Παύλου Φλωρένσκυ.

Ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στο μεγάλο επιστημονικό έργο του π. Παύλου, καθώς και στην ζωή του και τον μαρτυρικό θάνατο που υπέστη στην Σοβιετική ένωση.

Η Μητρόπολη Αργολίδος έχει εκδώσει πρόσφατα και ένα βιβλίο με τον π. Παύλο Φλωρένσκυ μεταφρασμένο στα Ελληνικά και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις

”Επιστροφή” .

Ο Παύλος Αλεξάνδροβιτς Φλωρένσκυ γεννήθηκε στις 9 Ιανουαρίου του 1882 στην πόλη Εβλάχ της Καυκασίας και πέθανε στα νησιά Σολοβέτσκι στις 8 Δεκεμβρίου 1937. Ο πατέρας του ήταν Ρώσος, από οικογένεια κληρικών που εγκατέλειψε τελικώς την ιερατική παράδοση, και η μητέρα του Αρμένια.

Ο Παύλος Φλωρένσκυ διδάχτηκε τα εγκύκλια μαθήματα στην Τιφλίδα. Έχοντας μεγαλώσει μέσα σε μια οικογένεια αγνωστικιστών όπου δεν γινόταν ποτέ λόγος περί Θεού, ο Φλωρένσκυ, παθιασμένος καθώς ήταν από την έρευνα της πραγματικότητας σε όλες τις πτυχές της, αντιλαμβάνεται, τελειώνοντας το Γυμνάσιο, «τα όρια της φυσικής γνώσεως» και αισθάνεται την ανάγκη να στηριχθεί σε μία θρησκευτική θέαση του κόσμου.

Μολαταύτα, εγγράφεται στη Μαθηματική σχολή του Πανεπιστημίου της Μόσχας, από όπου εξέρχεται αριστούχος το 1904. Αλλά προς μεγάλη κατάπληξη όλων, αρνείται να ακολουθήσει την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία που του προτείνουν, και συνεχίζει τις σπουδές του στη Θεολογική Ακαδημία της Μόσχας, που στεγαζόταν στη Μονή Τριάδος Αγίου Σεργίου. Εκεί θα διδάξει ως λέκτωρ, και κατόπιν ως καθηγητής φιλοσοφίας.

Το 1911, ύστερα από μακρές και επώδυνες αμφιταλαντεύσεις ως προς το δρόμο που έπρεπε να ακολουθήσει, παντρεύεται μια δασκάλα αγροτικής καταγωγής και χειροτονείται ιερεύς: η οικογένεια, πέντε τέκνα, και η ιεροσύνη, θα εξισορροπήσουν και θα μετριάσουν τη σχεδόν φαουστική του δίψα για γνώσεις.

Η διατριβή του, αληθινή θεολογική σύνοψις, την οποία υπεστήριξε το 1914 με τον τίτλο Στύλος και θεμέλιο της αληθείας, θα αποτελέσει ένα από τα μείζονα συμβάντα της πνευματικής και θρησκευτικής ζωής της Ρωσίας κατά τις παραμονές του Πολέμου. Από το 1912 έως και το 1917, ο Φλωρένσκυ αναλαμβάνει τη σύνταξη του Θεολογικού Κήρυκος της Ακαδημίας, τον οποίο και στρέφει προς τον εξωεκκλησιαστικό κόσμο και στον οποίο θα δημοσιεύσει ορισμένες από τις σπουδαιότερες έρευνές του, ειδικότερα τη μελέτη για τον πλατωνισμό Το νόημα του ιδεαλισμού, και μια αξιοσημείωτη ερμηνεία των στοιχείων των στίχων 6-8 του κεφ. β΄ της προς Φιλιππησίους επιστολής. Η επανάσταση θα εξαλλοιώσει τη ζωή του. Το 1919, η Ακαδημία και η μονή κλείνουν.

Ο Φλωρένσκυ αρνείται να εγκαταλείψει τον τόπο του, πλην όμως δεν θα εξορισθεί, όπως οι περισσότεροι από τους φίλους του φιλοσόφους. Πράγματι, η επιστημονική του κατάρτιση του επιτρέπει να βρεί μία θέση στη βιομηχανία πλαστικών, και εν συνεχεία στην Κεντρική Επιτροπή ηλεκτρικής ενέργειας. Αν και ποτέ δεν έβγαλε

το ράσο, εντούτοις η σοβιετική κυβέρνηση θα κρίνει σκόπιμο να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις του για την ανοικοδόμηση της χώρας.

Παράλληλα, διορίζεται καθηγητής στα Ανώτερα Εργαστήρια Τεχνών και Τεχνικής (1921-1924), οι δε παραδόσεις της εποχής εκείνης θα λάβουν τη μορφή τριών πραγματειών, που θα δημοσιευθούν τριάντα χρόνια μετά το θάνατό του: Η Αντίστροφη Προοπτική, Το Εικονοστάσι και Η Ανάλυση του χώρου στα έργα τέχνης, που ανανεώνουν εκ βάθρων την αισθητική προσέγγιση της αγιογραφίας.

Την ίδια εποχή, που στάθηκε εξαιρετικά γόνιμη, ασχολείται με τη φιλοσοφία της λατρείας, τη δομή της γλώσσας και της μορφής, συγγράφει πολλά κεφάλαια των παιδικών του αναμνήσεων (τα οποία ένας κριτικός έφθασε μάλιστα να τα συγκρίνει με τον πεζό λόγο του Προύστ), δημοσιεύει μία μνημειώδη πραγματεία για τα «Διηλεκτρικά σώματα» και δεκάδες άρθρων στην Τεχνική Εγκυκλοπαίδεια της οποίας είναι ο βασικός συντάκτης. Αν και υπηρετεί ως μηχανικός στο εργαστήριο αντοχής υλικών, ο Φλωρένσκυ δεν θα αποφύγει την καταστολή. Το 1928 εξορίζεται στο Νόβγκοροντ, αλλά τον επόμενο χρόνο του επιτρέπουν να γυρίσει στη Μόσχα.

Το 1932 δημοσιεύει το τελευταίο του άρθρο Η φυσική στην υπηρεσία των μαθηματικών, που θα χαρακτηρισθεί από την επίσημη κριτικη ως ιδεαλιστικό αποκύημα. Συλλαμβάνεται τον Φεβρουάριο 1933 και καταδικάζεται σε δεκαετή καταναγκαστικά έργα. Από την Σιβηρία, όπου μελετά τα φαινόμενα παγώματος, μεταφέρεται στο στρατόπεδο των νήσων Σολοβέτσκι, στο βορειότατο άκρο της Σιβηρίας. Εκεί, κάτω από τρομερές συνθήκες κρατήσεως, διευθύνει ένα εργαστήριο παραγωγής ιωδίου με βάση τα φύκια.

Στις 25 Νοεμβρίου 1937, καταδικάζεται σε θάνατο και εκτελείται στις 8 Δεκεμβρίου της ίδιας χρονιάς. Η διοίκηση δεν θα ενημερώσει την οικογένειά του παρά έξι χρόνια αργότερα, προσδιορίζοντας αυθαίρετα την 15η Δεκεμβρίου 1943 ως ημερομηνία του «φυσικού” του θανάτου. Και μόνο το 1990 θα γνωστοποιηθούν επιτέλους η ακριβής ημερομηνία και τα καθέκαστα της θανατώσεώς του.

Είναι δύσκολο, και μάλιστα αδύνατο, να εκτιμηθεί σφαιρικά το έργο του πολυτάλαντου και πανερευνητικού Φλωρένσκυ. Μαθηματικός, ποιητής, φιλόσοφος, ιστορικός της σκέψεως, φυσικός, μηχανικός, και, κατά τις σπάνιες στιγμές αναψυχής, μουσικός, ο Φλωρένσκυ παραβάλλεται συχνά προς τον Ντα Βίντσι ή τον Πασκάλ. Άνθρωπος της Αναγεννήσεως, πνεύμα εγκυκλοπαιδικό με αντινομίες που αγγίζουν την αμφιγνωμία, προσέβλεπε στην αρτιότητα του ενωτικού οράματος του Μεσαίωνος. «Τι έκαμα στην ζωή μου;» διερωτιόταν σε ένα από τα τελευταία του γράμματα. «Μελέτησα το σύμπαν ως σύνολο, ως μοναδικό πίνακα, ενιαία

κεκριμένο
έπαψε να
υ».

STUDIO B&G
ΜΠΟΥΠΙΩΤΗΣ -ΡΑΣΣΙΑΣ

STUDIO B&G
ΜΠΟΥΠΙΩΤΗΣ -ΡΑΣΣΙΑΣ

STUDIO B&G

STUDIO B&G

STUDIO B&G

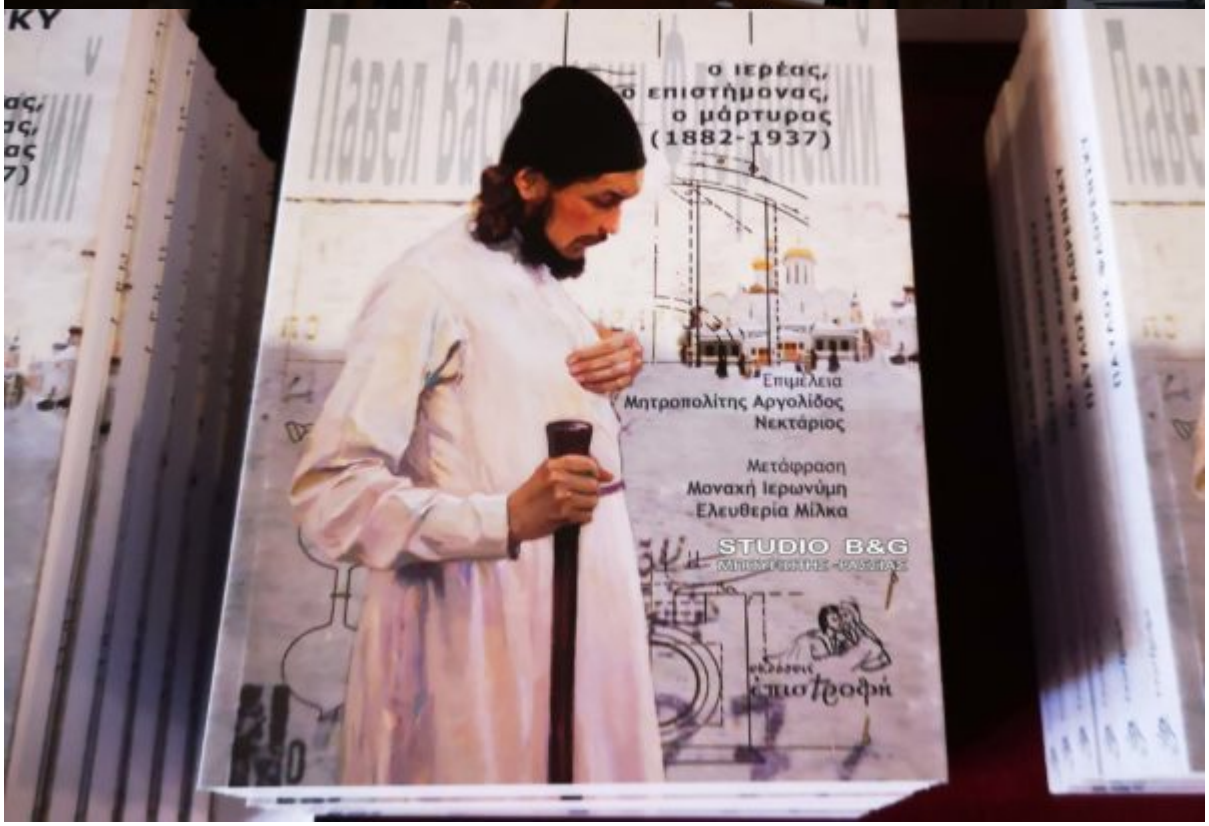
ο ιερέας,
ο επιστήμονας,
ο μάρτυρας
(1882-1937)
Επιμέλεια
Μητροπολίτης Αργολίδος
Νεκτάριος
Μετάφραση
Μοναχή Ιερωνύμη
Ελευθερία Μίλκα
STUDIO B&G

STUDIO B&G
ΜΠΟΥΠΟΤΗΣ -ΡΑΣΣΙΑΣ

STUDIO B&G
ΜΠΟΥΠΟΤΗΣ -ΡΑΣΣΙΑΣ

STUDIO B&G
ΜΠΟΥΤΣΙΩΤΗΣ - ΡΑΣΣΙΑΣ

STUDIO B&G
ΜΠΟΥΤΣΙΩΤΗΣ - ΡΑΣΣΙΑΣ
ΜΡ
ΘΥ

bsh

STUDIO G&G